

AKP İKTİDARLARINDA YABANCI SERMAYENİN YÜKSEK KÂRİ

Aydınlık Gazetesi, 5 Şubat 2019

Yıldırım Koç

Enflasyonun kontrol altına alınmasıyla faizlerin düşürülmesinin ikinci etkisi, devletin harcamaları üzerinde oldu.

DEVLET BÜTÇESİNDE FAİZ GİDERLERİ AZALTILDI

2002 yılında devletin toplam harcamaları içinde iç ve dış borç faizlerinin payı yüzde 36,6 idi. Ancak 53,5 milyar liralık faiz giderlerinin 61,6 milyar liralık toplam vergi gelirleri içindeki payı yüzde 86,8 olmuştu.

AKP, faizleri düşürmede başarılı oldu. Aşırı değerli Lira ile yapılan büyük miktarda ucuz ithalatla enflasyon oranı ve faiz oranı ve giderleri hızla azaldı. 2001 yılında yüzde 68,5 ve 2002 yılında yüzde 29,7 oranlarında artan TÜFE, 2003'te yüzde 18,4'e, 2004'te yüzde 9,4'e ve 2005'te yüzde 7,72'ye düşürüldü. Enflasyondaki bu büyük düşük faizlere de yansıdı. Devletin toplam harcamaları içinde iç ve dış borç faiz ödemelerinin payı 2002 yılında yüzde 36,6 iken, 2011 yılında bu oran yüzde 9,1'e, 2017 yılında yüzde 5,6'ya geriledi. Faiz giderlerinin toplam vergi gelirlerine oranı ise 2002 yılında yüzde 86,8 iken, 2011 yılında yüzde 16,8'e ve 2017 yılında yüzde 11,0'e düştü. AKP, faiz giderlerinin ciddi biçimde azalmasının yarattığı ek kaynağı, bazı başka işlerin yanı sıra, yandaşları kamuda işe almada ve halkı memnun edecek sosyal yardımlarda kullandı.

Memur sayısı artırıldı. Devlet birçok alanda yoksullara sosyal yardımda bulunma ve böylece onların siyasi desteğini kazanma olanağına kavuştu.

YABANCI SERMAYE BÜYÜK GELİR ELDE ETTİ

AKP, enflasyonu düşük tutabilmek için ihtiyaç duyduğu ithalatı sürdürebilmek için gerekli olan döviz, yüksek getiri sağladığı sıcak parayla, borçlanmayla, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarıyla ve yabancılara satılan kamu varlıkları ve diğer gayrimenkulle sağladı.

Emperyalist güçlerin, Türkiye'ye daha çok mal satabilmek için dayattığı aşırı değerli Türk Lirası politikası, halkın yaşam standardını (borca dayalı olarak) yükseltirken, yabancı şirketlerin Türkiye'deki pazarını genişletti ve ayrıca yabancı para sahiplerine de çok büyük paralar kazandırdı. "Sıcak para" Türkiye'ye çekildi ve bu yolla önemli miktarda döviz girişiyle Doların Türk Lirası karşılığı daha da düşürüldü. Türk Lirasının sürekli değer kazandığı koşullarda, "sıcak para" büyük kazanç sağladı.

2002 yılında 1 ABD Doları 1,5 liraydı. 2008 yılında ise 1 ABD Doları 1,3 lira düzeyine gerilemişti. Halbuki Türkiye'de TÜFE 2002 yılından sonra, 2004 yılında tek haneli rakamlara inmiş olsa da, artmasını sürdürdü.

2002 yılı başında Türkiye'ye 1000 ABD Doları getirip bozduran yabancı şirket 1500 Lira aldı. Eğer bu parayı bankaya yatırırsa veya hazine bonusu aldıysa ve kendisine **sıfır reel faiz ödendiye**, diğer bir deyişle, yalnızca enflasyon oranında bir faiz verildiyse bile çok iyi para kazandı.

2002 yılı başında 1500 Lira olan parası, yalnızca enflasyon oranında artırılarak 2002 yılı sonunda 1945 Lira, 2003 yılı sonunda 2303 Lira, 2004 yılı sonunda 2519 Lira, 2005 yılı sonunda 2715 Lira, 2006 yılı sonunda 2776 Lira, 2007 yılı sonunda 3226 Lira ve 2008 yılı sonunda 3551 Lira oldu. 2008 yılında 1 ABD Doları 1,3 Liraya eşitti. 2008 yılı sonunda bu kurdan ABD Dolarına geçtiğinde, eline geçen para 2746 Dolar oldu. Türkiye'ye 2002 yılı başında gelip Türk Lirasına çevrilen 1000 Dolar, sıfır reel faizle (yalnızca enflasyon oranında) artırıldığında, 2008 yılı sonunda 3551 Lira veya 2746 Dolara çıktı. Banka mevduat faizi veya hazine bonusunun getirisi enflasyon oranının üstünde olduğundan, Türkiye'ye gelen sıcak paranın kazancı daha da büyük oldu.